



Bezpieczeństwo dzieci w otoczeniu szkoły



Raport Opinie dotyczące bezpieczeństwa w otoczeniu Szkoły Podstawowej nr 11

Raport przygotowany na zlecenie Towarzystwa dla Natury i Człowieka

Autor: Krzysztof Kowalik

Listopad 2020



Towarzystwo
dla Natury
i Człowieka



Sfinansowano przez Narodowy Instytut
Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego ze
środków Programu Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich na lata 2014 – 2020



Spis treści

Spis treści	1
1. Opis badania.....	2
2. Informacje o badanych osobach	2
3. Prezentacja szkoły.....	2
4. Mobilność uczniów i uczennic.....	3
a) Sposoby dotarcia do szkoły.....	3
b) Motywacje wyboru sposobu dotarcia do szkoły	4
5. Bezpieczeństwo uczniów i uczennic w drodze i w okolicy szkoły	4
a) Subiektywny poziom poczucia bezpieczeństwa.....	4
b) Zmiany i działania poprawiające obecne bezpieczeństwo	5
c) Miejsca i sytuacje niebezpieczne w okolicy szkoły	5
d) Sytuacje niebezpieczne w doświadczeniach uczniów, uczennic, rodziców i grona pedagogicznego.....	7
6. Pomysły na zwiększenie bezpieczeństwa w okolicy szkoły.....	7

1. Opis badania

Głównym tematem badawczym było zebranie opinii i ocena bezpieczeństwa w otoczeniu szkół, między innymi Szkoły Podstawowej nr 11 w Lublinie. Grupą badaną byli uczniowie (od 5 klasy do 8 klasy), rodzice i kadra szkoły.

Badanie przeprowadzono za pomocą metod jakościowych (wywiady pogłębione telefoniczne - CATI) i ilościowych (ankieta on-line). Dla każdej z grup uczestników powstała oddzielna ankieta, a dla uczestników wywiadów scenariusz rozmowy. Realizacja badań (ankieta oraz wywiady) miała miejsce w październiku 2020 r.

Dane od rodziców, uczniów czy kadry zostały zestawione jednym na wykresie odnoszącym się do danego pytania (chyba, że dana grupa nie miała w ankiecie danego pytania). Zastosowano w ten sposób analizę porównawczą.

Problematyka szczegółowa:

Ocena bezpieczeństwa

- Jaka jest skala oceny bezpieczeństwa pod względem ruchu drogowego uczniów w okolicy szkoły i drodze do szkoły?
- Czy uczniowie mieli lub ich dziecko miało taką sytuację niebezpieczną w ruchu drogowym?
- Jakie sytuacje są niebezpieczne, miejsca niebezpiecznie wskazują w drodze do szkoły?
- Jakie jest największe zagrożenia dla bezpieczeństwa w otoczeniu szkoły?
- Jakie problemy z bezpieczeństwem ruchu drogowego są wskazywane w otoczeniu szkoły?
- Czy w otoczeniu szkoły zaszły zmiany poprawiające bądź pogarszające bezpieczeństwo? Jeśli tak to jakie?

Propozycje zmian związanych z polepszeniem bezpieczeństwa:

- Co mogłoby poprawić bezpieczeństwo w okolicy szkół?
- Co wpływa na poprawę bezpieczeństwa w otoczeniu szkoły?
- Jakie znają dobre praktyki, pomysły w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa uczniów?
- Co może zmienić szkoła, rodzice, uczniowie lub władze miasta, by wokół szkoły było bezpieczniej?

2. Informacje o badanych osobach

W badaniu ankietowym uczestniczyło 49 rodziców/opiekunów, 17 osób z kadry pedagogicznej oraz 54 uczniów. Ankietę wypełniło 28 dziewczyn i 26 chłopców. Rodzice reprezentowali 33 chłopców i 26 dziewczyn (można było zaznaczyć więcej niż 1 dziecko uczęszczające do szkoły). Rodzice, którzy brali udział w badaniu posiadają dzieci, które uczęszczają do 5 klasy - 12 dzieci, następnie 6 klasy - 22 dzieci, 7 klasy - 9 dzieci i 8 klasy - 10 dzieci. Dzieci biorące udział w badaniu uczęszczały do 5 klasy - 6 dzieci, 6 klasy - 25 dzieci, 7 klasy - 15 dzieci oraz do 8 klasy - 8 osoby.

W wywiadach pogłębionych wzięło udział 5 rodziców dzieci uczęszczających do szkoły i 5 osób z kadry szkoły.

3. Prezentacja szkoły

Szkoła mieści się przy ulicy Przyjaźni, na osiedlu Przyjaźni, w dzielnicy Tatary w Lublinie. Ulica Przyjaźni, jest ulicą osiedlową, w początkowym biegu dwukierunkową, zaś pod szkołą jednokierunkową. Szkoła znajduje się kilkaset metrów od ul. Łęczyńskiej o dużym natężeniu ruchu oraz al. Witosa - dwujezdniowej, bezkolizyjnej arterii o bardzo dużym natężeniu ruchu. Ulica ta wraz,

z rzeką Bystrzycą stanowi barierę komunikacyjną. W okolicy szkoły dominuje zabudowa wielomieszkańcowa. Całe osiedle na kilkadziesiąt lat, dlatego cechuje się znacznym deficytem miejsc parkingowych i bardzo dobrą siecią chodników.

Szkoła posiada własny parking zlokalizowany z tyłu szkoły. Wzdłuż wszystkich ulic na osiedlu Przyjaźni odbywa się parkowanie – legalne lub nie. Z tego powodu przed samą szkołą chodnik jest wygrodzony od jezdni.

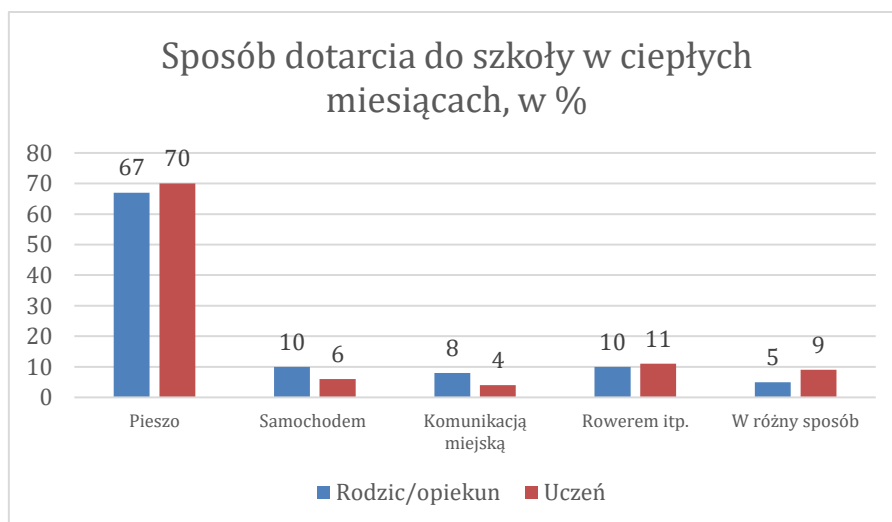


4. Mobilność uczniów i uczennic

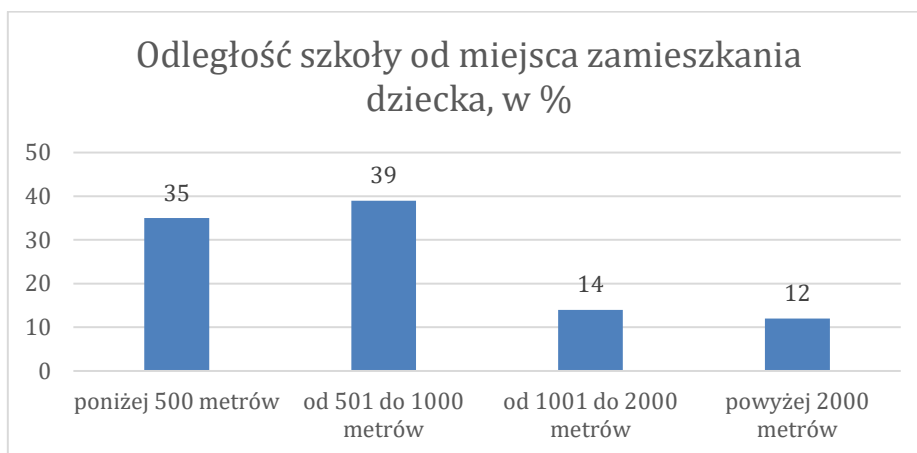
a) Sposoby dotarcia do szkoły

Uczniowie mogą docierać do szkoły pieszo, rowerem czy hulajnogą, ale też samochodem wraz z rodzicami lub innymi osobami czy komunikacją miejską. Sposób dotarcia do szkoły może mieć wpływ na odczuwanie i spotykanie się z niebezpiecznymi sytuacjami na drodze, z drugiej jednak strony - niebezpieczne sytuacje warunkują też jego wybór.

Uczniowie najczęściej według rodziców docierają do szkoły pieszo (67% rodziców, 70% uczniów). Kolejnym popularnym środkiem dotarcia do szkoły są rowery, hulajnogi itp (10% rodziców, 11% uczniów) oraz samochód (10% rodziców, 6% uczniów). Pozostałe wyniki obrazuje poniższy wykres.



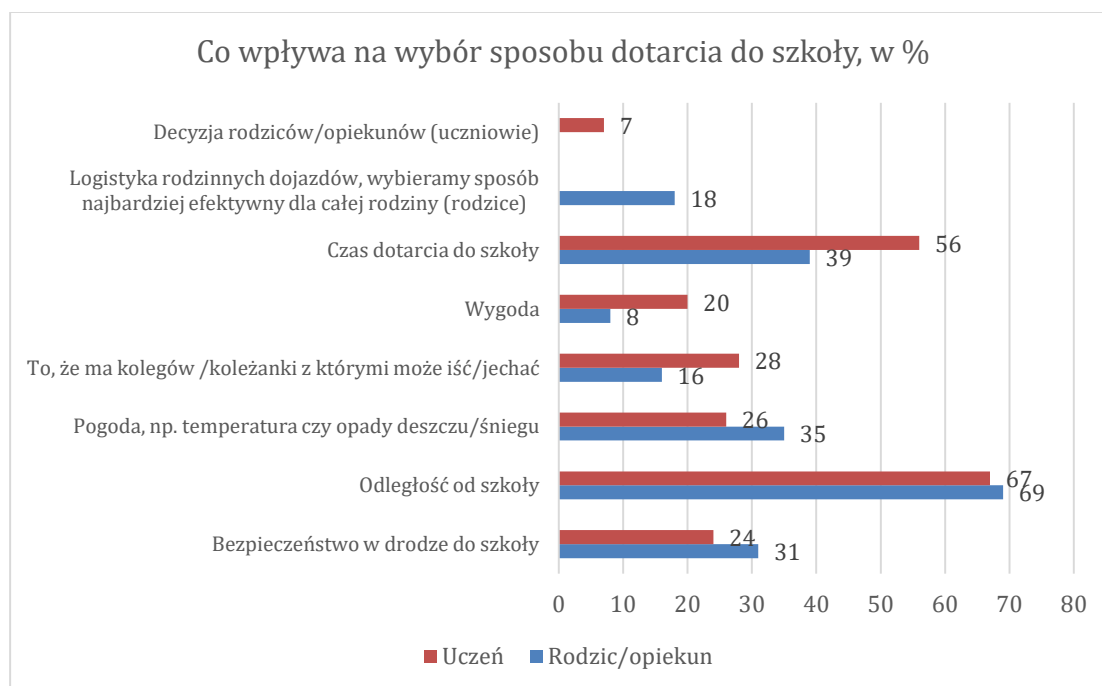
Uczniowie biorący udział w badaniu ankietowym zazwyczaj mieszkają w pobliżu szkoły. W odległości do 500 metrów mieszka 35% uczestników, a od 501 do 1000 metrów (1 km) kolejne 39%. Co 6 osoba mieszka już w odległości od 1 km do 2 km - 14% oraz ponad 2 km od szkoły - 12%.



Ze szczegółowej analizy badania ankietowego wynika, że dzieci mieszkające poniżej 500m od szkoły docierają praktycznie wyłącznie pieszo.

b) Motywacje wyboru sposobu dotarcia do szkoły

W grupie osób wypełniających ankietę przy wyborze sposobu dotarcia do szkoły największy wpływ na decyzję ma odległość (rodzice - 69%, uczniowie - 67%). Przy wyborze środka transportu ważny jest czas dotarcia (rodzice - 39%, uczniowie - 56%). Istotny jest pogoda (rodzice - 35%, uczniowie - 26%). Pozostałe odpowiedzi zestawiono na wykresie poniżej.



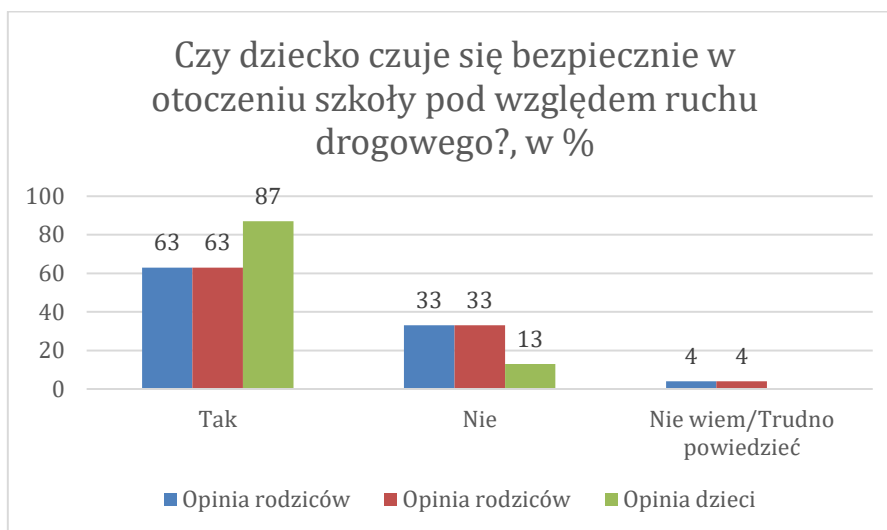
Rodzice biorący udział w wywiadach pogłębionych wskazywali, że ich dzieci najczęściej chodzą do szkoły piechotą. Wszystkie 5 osób ma do szkoły relatywnie blisko i to jest główną motywacją wyboru takiego sposobu dotarcia.

5. Bezpieczeństwo uczniów i uczennic w drodze i w okolicy szkoły

a) Subiektywny poziom poczucia bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa dzieci w otoczeniu szkoły pod względem ruchu drogowego różni się ze względu na badanych - czy to są dzieci czy dorośli. Rodzice i kadra są zgodni w ocenie bezpieczeństwa

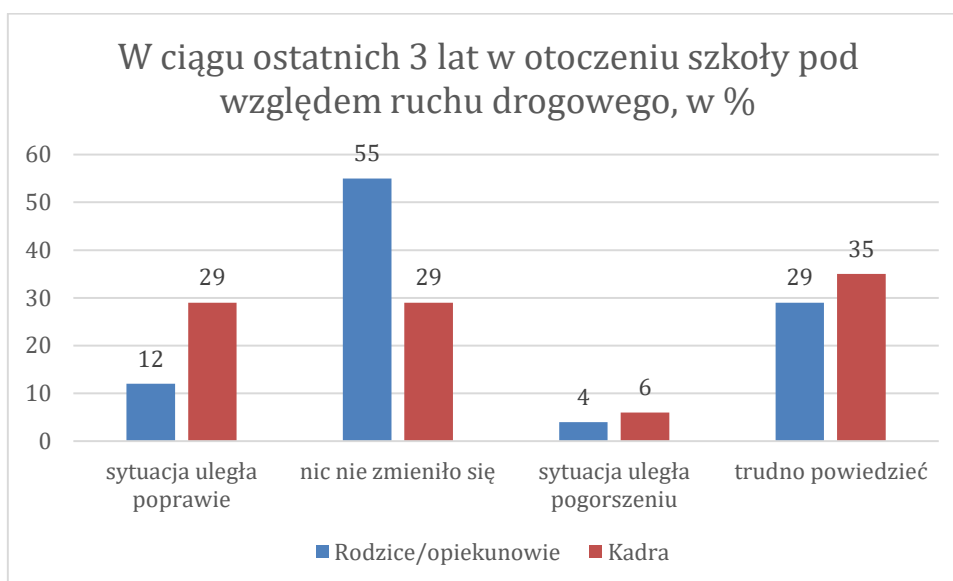
- 63% z nich ocenia je pozytywnie. Sami uczniowie czują się dużo bezpieczniej - 87%. Dzieci czują się bezpiecznie na co dzień, ale znają sytuacje niebezpieczne, co zostało opisane w dalszej części raportu.



Oceniając poziom bezpieczeństwa w okolicach szkoły respondenci mieli rozbieżne zdanie. Rodzice ocenili bezpieczeństwo najniżej – na 6,3/10, uczniowie, zaś najlepiej – na 7,8. Kadra ocenia podobnie jak uczniowie – na 7,6.

b) Zmiany i działania poprawiające obecne bezpieczeństwo

Respondenci (rodzic) wskazali, że w ciągu ostatnich 3 lat w otoczeniu szkoły sytuacja związana z ruchem drogowym stanowczo się nie pogorszyła. Większość respondentów wskazuje, że sytuacja albo się nie zmieniła (rodzice – 55%, kadra – 29%) albo nie potrafią tego ocenić (rodzice – 29%, kadra – 35%).

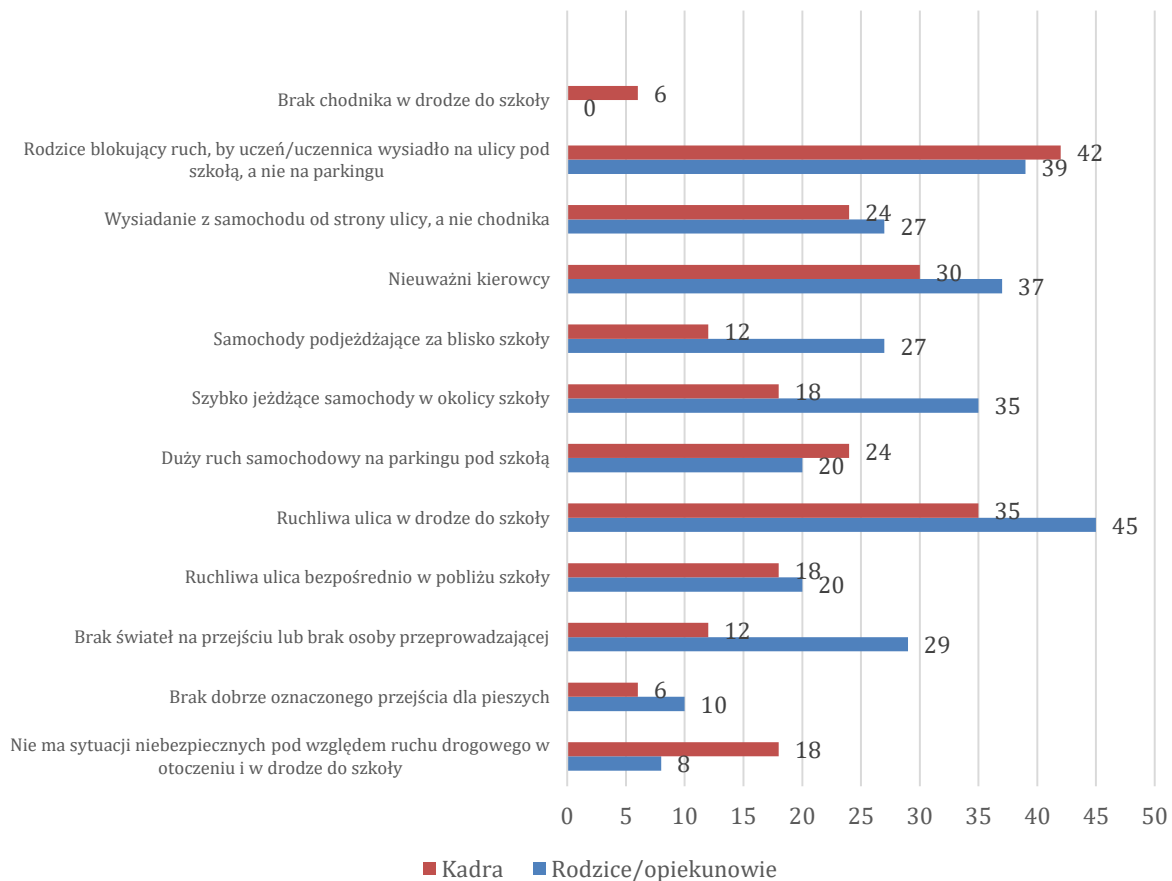


c) Miejsca i sytuacje niebezpieczne w okolicy szkoły

W badaniu osoby miały wskazywać sytuacje, ale i miejsca, w których nie czują się bezpiecznie. Tylko 8% rodziców i 10% kadry uważa, że nie ma sytuacji niebezpiecznych.

Największym zagrożeniem dla bezpieczeństwa dzieci według rodziców/opiekunów jest duży ruchliwa ulica pod szkołą ocenić (rodzice – 45%, kadra – 35%). Związane jest to z kolejnym zagrożeniem – rodzicami blokującymi ruch by uczeń wysiadł pod szkołą ocenić (rodzice – 42%, kadra – 39). Kolejne zagrożenia dostrzeżone przez rodziców to nieuważni kierowcy (rodzice – 37%, kadra – 30%). i szybko jeżdżące auta w pobliżu szkoły (rodzice – 35%, kadra – 18%). Pozostałe odpowiedzi zestawiono na wykresie poniżej.

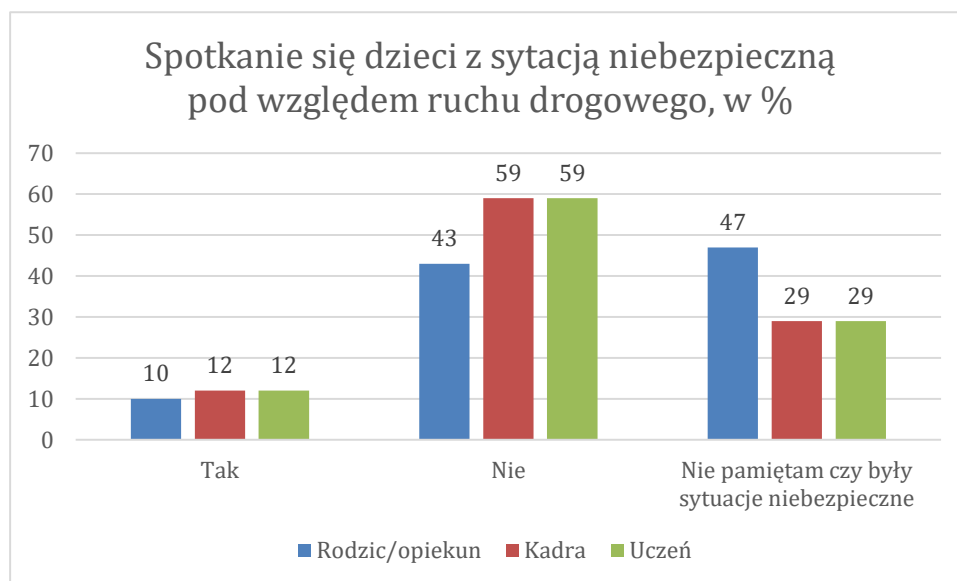
Jakie są według Pana/Pani niebezpieczne sytuacje w okolicy szkoły pod względem ruchu drogowego? w %



1 Ulica Przyjaźni przed Szkołą Podstawową nr 11 (budynek po lewej).

d) Sytuacje niebezpieczne w doświadczeniach uczniów, uczennic, rodziców i grona pedagogicznego

Wszyscy respondenci w większości nie byli świadkami sytuacji niebezpiecznych. Doświadczyło ich co 10 respondent (rodzice – 10%, kadra – 12%, uczniowie – 12%).



W wywiadach pogłębionych i pytaniu otwartym ankiety poprosiliśmy uczestników badań o opisanie niebezpiecznych sytuacji, z którymi się spotkali. Najwięcej takich sytuacji zdarzyło się na przejściach dla pieszych. Kierowcy nie zwracają uwagi na przechodzących pieszych, nie ustępują im pierwszeństwa, jadą zbyt szybko, by zareagować na czas. O takich sytuacjach mówią i dorośli, i dzieci. Wśród wypowiedzi dzieci najbardziej zatrważające są te dotyczące nieprzepuszczania ich na przejściu dla pieszych, w tym dziecka stojącego już na asyście na środku jezdni. Sytuacje prawdopodobnie dotyczą ul. Łęczyńskiej.

Wspominane sytuacje niebezpieczne mające miejsce na przejściach dla pieszych (wypowiedzi dzieci i dorosłych):

„Samochód osobowy nie zatrzymuje się, mimo wejścia pieszego na przejście”;

„Szybko jadące samochody koło szkoły, kierowcy nie zwracają uwagi na znaki drogowe.”;

„Prawie mnie przejechał samochód. Wybiegłam na ulicę nie patrząc na samochody.”

„Ul. Łęczyńska duży ruch aut, które nie zawsze zatrzymują się gdy dziecko jest już na wysepce przejścia dla pieszych.”

„Samochód nie chciał ustąpić mi zejścia z pasów.”

Wypowiedzi dzieci i dorosłych

6. Pomysły na zwiększenie bezpieczeństwa w okolicy szkoły

Zdaniem rodziców najskuteczniejszym narzędziem poprawy bezpieczeństwa w najbliższym otoczeniu szkoły będzie instalacja progu zwalniającego pod szkołą (rodzice – 49%, kadra – 41%). Kolejną inicjatywą jest prowadzenie akcji edukacyjnych (rodzice – 47%, kadra – 82%) oraz większa ilość kontroli zachowania kierowców w okolicy szkół przez policję i straż miejską (rodzice – 47%, kadra – 29%). Zdaniem kadry, poza edukacją, bezpieczeństwo może podnieść powszechne stosowanie elementów odblaskowych przez dzieci (rodzice – 29%, kadra – 59%).

Tabela 1. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Które z poniższych działań Pana/Pani zdaniem mogą podnieść bezpieczeństwo drogowe uczniów/uczennic w okolicy szkoły? Proszę wybrać do 5 najważniejszych dla Pana/Pani odpowiedzi.”, w %.

	Rodzice/opiekunowie (w %)	Kadra (w %)
Prowadzenie akcji edukacyjnych dla uczniów/uczennic dotyczące zachowania przy drodze i parkingach	47	82
Prowadzenie akcji edukacyjnych dla kierowców dotyczących tego, jak powinni się zachowywać na drogach i parkingach w otoczeniu szkół	25	41
Brak akceptacji przez innych do łamania przepisów drogowych przez kierowców	27	41
Wprowadzenie w okolicach szkół stref ruchu z maksymalną prędkością 30km/h	45	29
Większa ilość kontroli zachowania kierowców w okolicy szkół przez policję i straż miejską	47	29
Noszenie odznak odblaskowych przez uczniów/uczennice	29	59
Pokazanie przez rodziców, jak powinno się poruszać w drodze do szkoły	22	29
Instalacja progów spowalniających przy przejściach dla pieszych	49	41
Wprowadzenie sygnalizacji świetlnej lub osoby przeprowadzającej przez ulicę	33	6
Budowa estakady czy kładki umożliwiającej bezkolizyjnie przekraczanie ulicy	4	0
Umieszczenie widocznych znaków ostrzegawczych w okolicy szkoły	20	18
Budowa parkingów dla rodziców, w takim miejscu i odległości, by dojazd do nich nie oznaczał przejazdu przez uczęszczany przez uczniów trakt pieszy prowadzący do szkoły	27	47
Brak możliwości wjazdu samochodem w okolice szkoły	12	0
Wyznaczenie tzw. strefy kiss & drop umożliwiającej jednokierunkowy podjazd pod szkołę, wypuszczenie z samochodu ucznia/uczennicy i szybki odjazd rodzica	6	6
Bliskość przystanku autobusowego w pobliżu szkoły	4	0

7. Podsumowanie

Z badania wynika, że społeczność Szkoły Podstawowej nr 11 nie dostrzega większych problemów z bezpieczeństwem pod szkołą i czuje się bezpiecznie. Jest to zapewne zasługa małego rejonu szkoły, który w większości obejmuje stare osiedle mieszkaniowe. Uczniowie mają blisko do szkoły, a osiedle gwarantuje bezpieczeństwo poruszania się pieszo.

Dostrzegalne problemy kumulują się głównie pod szkołą, gdzie wskazuje się na zbyt szybko jeżdżące auta czy blokowanie ruchu i problemy ze złym parkowaniem. Uczniowie wskazują także na problem z przejściami dla pieszych – kierowcy nie zawsze chcą ich na nich przepuścić.

W wywiadach poprosiliśmy rodziców o przedstawienie swoich pomysłów na poprawę bezpieczeństwa pod szkołami. Następnie poprosiliśmy o wybranie jednego, najważniejszego. Ich krótką listę, z uwzględnieniem wyników ankiet przedstawiamy poniżej:

- Prowadzenie działań edukacyjnych,
- Częstsze kontrole Straży Miejskiej i Policji dot. Parkowania i przepuszczania na przejściu dzieci na przejściu dla pieszych,
- Umieszczenie progów zwalniającego przed szkołą